

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2008-11-20

Närvarande: F.d. justitierådet Inger Nyström, f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist och regeringsrådet Nils Dexe.

Ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat – tilldelningsprinciper och förhandsbesked

Enligt en lagrådsremiss den 13 november 2008 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av ämnessakkunniga Christina Nordenbladh.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Lagen (2003:113) om elcertifikat syftar till att stimulera produktionen av el från förnybara källor. Lagtexten har redan, sedan ikraftträdandet den 1 maj 2003, ändrats ett flertal gånger och kan inte sägas vara lättillgänglig. Tillämpningsområdet är dock mycket specialiserat och det framstår som angeläget att fortlöpande anpassa bestämmelserna efter nya behov. Lagrådet har under föredragningen av de nu föreslagna ändringarna erfarit, att en översyn av lagen i dess helhet kan förväntas, rimligen senast i samband med den utfasning av produktionsanläggningar som kommer att ske vid utgången av år 2012 eller 2014. Lagrådet kan emellertid inte underlåta att i det

aktuella lagstiftningsärendet fästa uppmärksamheten på främst strukturen i lagens andra kapitel.

Kapitlet handlar om förutsättningarna för att tilldelas elcertifikat och behandlar i de fyra första paragraferna den elproduktion som berättigar till sådant certifikat. I 1 § räknas upp de förnybara energikällor som kan användas för att innehavaren av en anläggning ska vara berättigad att bli tilldelad elcertifikat, nämligen vindkraft, solenergi, vågenergi, geotermisk energi och biobränslen. I 1 a § nämns även torv som energikälla. I 2 § ges samma rätt även till innehavaren av en anläggning som producerar el med användande av vattenkraft och i paragrafens tredje stycke regleras särskilt denna rätt vid en produktionsökning som skett efter lagens ikraftträdande. Även 3 § innefattar bestämmelser om enbart vattenkraft.

I den föreslagna nya 3 a § behandlas det fall att en ökning av elproduktionen skett i en anläggning, där el produceras med användande av någon i 1 eller 1 a § angiven energikälla. I den nya 3 b § sammanförs sedan de nämnda energikällorna med vattenkraften så att varje innehavare av en produktionsanläggning där det gjorts sådana omfattande ombyggnader eller andra investeringar att anläggningen ska anses som en ny anläggning är berättigad att bli tilldelad certifikat.

Lagrådet anser att en större klarhet och konsekvens med hänsyn till innehållet skulle uppnås med en viss omdisponering av paragraferna och i samband därmed, för att uppnå enhetlighet, även vissa justeringar av texten enligt följande:

2 § utformas i enlighet med förslaget med viss redaktionell ändring i tredje stycket: "efter lagens ikraftträdande ökats" ändras till "ökats efter utgången av april 2003".

3 § utformas i enlighet med förslaget.

Första stycket i föreslagna 3 a § kan lämpligen arbetas in i 1 § och där bilda ett nytt tredje stycke. Bemyndigandet i 3 a § andra stycket kan sammanföras med nuvarande tredje stycke i 1 § och utgöra paragrafens fjärde stycke. Paragrafens tredje och fjärde stycken ges förslagsvis följande lydelse:

Om produktionskapaciteten till följd av investeringar i produktionshöjande åtgärder varaktigt ökats i en anläggning som avses i 1 eller 1 a § efter utgången av år 2006, ska den ökade produktionen av förnybar el berättiga innehavaren att bli tilldelad elcertifikat.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med biobränslen i första stycket 5, och
2. villkoren för att tilldelas elcertifikat enligt andra stycket.

Föreslagna 3 b § blir i stället 3 a § och ges följande lydelse:

Om det i en produktionsanläggning, som är eller har varit godkänd av tillsynsmyndigheten enligt 5 §, har gjorts sådana omfattande ombyggnader eller andra investeringar att anläggningen ska anses som en ny anläggning, är innehavaren berättigad att bli tilldelad elcertifikat.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om de åtgärder som krävs för att en anläggning ska anses som ny.

En omredigering enligt Lagrådets förslag leder till följdändringar beträffande numreringen av 3 c §, beträffande hänvisningarna i 5 § andra stycket 1 och 9 § till 3 a § och 3 b § samt beträffande hänvisningen i 9 a § till 3 a §.

Även hänvisningen i 6 kap. 6 § 4 till 2 kap. 3 b § och hänvisningen i 8 kap. 1 § 1 till 2 kap. 3 c § behöver ändras av samma skäl.

2 kap. 3 c § (enligt Lagrådets förslag 3 b §)

Enligt paragrafen ska en anläggningsinnehavare få ansöka om förhandsbesked om möjligheten till godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt 2 § tredje stycket, 3 a eller 3 b §. I andra stycket har tagits in att förhandsbeskedet får förenas med villkor och att det är bindande vid prövning av om en anläggning ska godkännas för tilldelning av elcertifikat enligt 5 §.

Av lydelsen av andra stycket följer att alla förhandsbesked ska behandlas på samma sätt oberoende av vad de innebär. Som Lagrådet ser det torde emellertid avsikten vara att regleringen där endast ska ta sikte på besked som är till fördel för sökanden, dvs. innebär att ett godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt 5 § kommer att meddelas om sökanden senare ansöker om ett godkännande. En förutsättning för att en senare ansökan om godkännande ska bifallas kan då i och för sig vara att vissa villkor som tagits in i förhandsbeskedet ska vara uppfyllda.

Mot bakgrund av det anförda föreslår Lagrådet att andra stycket ges följande lydelse:

Ett förhandsbesked, som innebär att ett godkännande enligt 5 § kommer att meddelas efter ansökan, får förenas med villkor och är bindande vid prövning av en ansökan om ett sådant godkännande.

6 kap. 6 a §

I paragrafen anges under tre punkter fall då tillsynsmyndigheten ska återkalla ett lämnat förhandsbesked om möjligheten till godkännande för tilldelning av elcertifikat.

I punkt 2 nämns det fall att förhandsbeskedet har lämnats på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter. Lagrådet anser att bestämmelsen i denna del bör förse med ett tilläggsrekvisit så att det även förutsätts att uppgifterna haft betydelse för avgörandet av ärendet om förhandsbesked. Bl.a. kan erinras om att ett likartat tilläggsrekvisit redan finns i 6 kap. 6 § 2 för motsvarande situation avseende godkännande för tilldelning av elcertifikat. Punkt 2 skulle då kunna utformas enligt följande:

2. om förhandsbeskedet har lämnats på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter och dessa haft betydelse för ärendets avgörande, eller

Enligt punkt 3 ska återkallelse ske för det fall att villkoren i förhandsbeskedet inte uppfylls. Lagrådet ifrågasätter för sin del om punkt 3 behövs. Fråga om bristande uppfyllelse av villkor som har förenats med ett förhandsbesked lär naturligen aktualiseras vid tillsynsmyndighetens prövning av kommande ärende om godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt föreslagna 2 kap. 2 § tredje stycket, 3 a § eller 3 b §. Det framstår däremot inte som självklart att det dessförinnan kan uppkomma behov av att tillsynsmyndigheten prövar om eventuella villkor är uppfyllda eller ej. I lagrådsremissens motivering har inte heller utvecklats i vilka situationer en sådan prövning behövs. Om det under lagstiftningsärendets fortsatta beredning inte påvisas ett särskilt behov av bestämmelsen i denna del bör den således utgå.